

**Κυβερνητική δράση για την απασχόληση
και
προοπτικές για την τετραετία 2000-2004**

21/2/2000

A. Το γενικό πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής μας

Πριν από έξη χρόνια ξεκινήσαμε μια σημαντική προσπάθεια ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού της χώρας. Στην πορεία μας δώσαμε κοινωνικό στίγμα σε όλες μας τις πολιτικές. Οι πολιτικές μας περιέχουν κατά τρόπο ουσιαστικό το κοινωνικό στοιχείο. Οι πολιτικές μας περιέχουν συστηματικά το στοιχείο της αναδιανομής εισοδημάτων και πλούτου προς την κατεύθυνση μιας πιο ισόρροπης και δίκαιης κοινωνίας. Επισημαίνω ορισμένες καίριες πτυχές των επιλογών μας :

1. Οι κοινωνικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια συνεχή ανοδική πορεία και συγκλίνουν προς το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Μείζων πολιτική μας επιλογή ήταν, παρά το πρόγραμμα σταθεροποίησης, να αναστρέψουμε τη νεοφιλελεύθερη πολιτική λιτότητας. Να διασφαλίσουμε τα πραγματικά εισοδήματα, την αγοραστική δύναμη του μισθωτού, του συνταξιούχου, της νοικοκυράς. Να υπάρξει μια γενικευμένη συμμετοχή όλων στα κέρδη της προόδου.

Αυξήσαμε τις πραγματικές αμοιβές μεταξύ 1994 και 1999 κατά 11.6 % ενώ ειδικές ομάδες εργαζομένων απόλαυσαν πολύ μεγαλύτερες αυξήσεις. Κλείσαμε τη ψαλίδα που δημιούργησε η Νέα Δημοκρατία. Πριν λίγα χρόνια ο πληθωρισμός με 14% ή 19% έτρωγε τους πραγματικούς μισθούς. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ συρρίκνωσε τον πληθωρισμό στο 2.6% το 1999 και σταθεροποίησε την αγοραστική δύναμη του μέσου νοικοκυριού.

3. Αυξήσαμε το μερίδιο της εργασίας στο Εθνικό Εισόδημα από 36% το 1993 σε 40% το 1999. Αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι κερδίζουν όχι μόνο απόλυτα, αλλά και αναλογικά περισσότερα.
4. Εφαρμόζουμε μια φορολογική μεταρρύθμιση που στοχεύει στην ελάφρυνση των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων. Αυξήσαμε το αφορολόγητο όριο από 1 εκ. για τα εισοδήματα του 1993 σε 2.3 εκ για τα εισοδήματα των μισθωτών και συνταξιούχων το 2000. Αυξήσαμε ουσιαστικά τις εκπτώσεις για όσους έχουν παιδιά.
5. Με τον Προϋπολογισμό του 2000 διαμορφώσαμε και υλοποιούμε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο στην κατεύθυνση μιας δικαιότερης διανομής του εθνικού εισοδήματος. Αναδιανέμουμε 470 δισ. δρχ., με εργαλεία την πάταξη της φοροδιαφυγής και τους φόρους στο Χρηματιστήριο και στα κέρδη των επιχειρήσεων και μεταφέρουμε τους πόρους αυτούς στις αδύναμες κοινωνικές ομάδες, τους χαμηλόμισθους, τους χαμηλοσυνταξιούχους, τους μικρούς και μεσαίους επιχειρηματίες και επαγγελματίες, τους αγρότες.
  - Οι μειώσεις στους έμμεσους φόρους σήμαιναν επίσης μια σοβαρή αναδιανομή του εισοδήματος. Οι μειώσεις των φόρων στο πετρέλαιο θέρμανσης και τη βενζίνη και η μείωση του ΦΠΑ για τη ΔΕΗ ευνοούν ιδιαίτερα μισθωτούς και συνταξιούχους.
  - Λάβαμε μέτρα για τη σημαντική εισοδηματική ενίσχυση των συνταξιούχων και των ανέργων. Αυξήσαμε κατά 10.000 δρχ. τη σύνταξη του ΟΓΑ. Αυξήσαμε ουσιαστικά οι συντάξεις του δημοσίου και των άλλων ασφαλιστικών ταμείων, καθώς και το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

B. Η πολιτική μας για την απασχόληση, τον εργαζόμενο, το νέο.

Μέσα σ' αυτό το σταθερό γενικό πλαίσιο επιλογών θα ήθελα να σταθώ ειδικότερα στις πολιτικές μας για την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη. Την πολιτική μας για την απασχόληση και την καταπολέμηση της ανεργίας. Στο διάστημα της διακυβέρνησής μας η πολιτική αυτή στηρίχθηκε σε 8 άξονες δράσης :

1. Με τη βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών και τη σταθεροποίηση δημιουργήσαμε ένα ευνοϊκό περιβάλλον για πρωτοβουλίες, επενδύσεις, ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Τα αποτελέσματα είναι ορατά. Στην περίοδο 1996-1999 :

- Μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης επενδύσεων : +9.5%
(έναντι 3.9 %, στην ΕΕ)
- Μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης ΑΕΠ : +3.3%
(έναντι 2.2 %, στην ΕΕ)
- Αύξηση απασχολούμενων αθροιστικά 1996-1999 : 163 χιλιάδες (ή 4.2 % το 1999, έναντι του 1996, σε σχέση με 3.6% στην ΕΕ)

2. Αναμορφώσαμε το νόμο για τα επενδυτικά κίνητρα δίνοντας στο κριτήριο των νέων θέσεων εργασίας βαρύνουσα σημασία. Επενδύσεις με θετική επίδραση στην απασχόληση ενισχύονται με υψηλότερα ποσοστά. Από το 1996 μέχρι το 1999 μέσω του αναπτυξιακού νόμου καταβλήθηκαν 370 δις δρχ. για επενδυτικά κίνητρα για επενδύσεις που εκτιμάται ότι δημιούργησαν πάνω από 30 χιλ. νέες θέσεις απασχόλησης.

3. Προωθήσαμε ειδικές μεγάλες πρωτοβουλίες για περιοχές - θύλακες ανεργίας. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης για την Κοζάνη, τη Φλώρινα, τη Δυτ. Αθήνα - Πειραιά, την

Αχαΐα, τη Μεσσηνία, τη Δράμα, την Ημαθία, τη Βοιωτία και οι παρεμβάσεις στην Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος.

4. Εφαρμόσαμε μια πολιτική νομιμοποίησης των μεταναστών, ώστε αφενός να τεθεί τέρμα στον αθέμιτο ανταγωνισμό σε θέματα εργασίας, να σταματήσει η εκμετάλλευση των ξένων εργαζομένων και αφετέρου η αγορά εργασίας να αποβάλλει τον άναρχο χαρακτήρα.

5. Εισάγαμε νέους θεσμούς για την ενίσχυση της απασχόλησης, όπως τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης, τα ιδιωτικά γραφεία συμβούλων εργασίας, τη δυνατότητα διευθέτησης του χρόνου εργασίας και αναμορφώσαμε θεσμούς που προϋπήρχαν ώστε να γίνουν πιο σύγχρονοι και αποτελεσματικοί (πχ. τις Επιθεωρήσεις Εργασίας).

6. Στις μετοχοποιήσεις και ιδιωτικοποιήσεις που κάναμε, δώσαμε ιδιαίτερο βάρος στον παράγοντα εργαζόμενο. Συχνά θεσπίσαμε, ειδικά και πολύ σημαντικά μέτρα προστασίας και στήριξης, ώστε η κοινωνική αλληλεγγύη να κάνει αισθητή την παρουσία της. Θυμίζω τα μέτρα στις περιπτώσεις των ναυπηγείων Σκαραμαγκά, Ελευσίνας, Σύρου, καθώς και τις ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην περίπτωση της Goodyear, της Βαμβακουργίας Βόλου, της Softex, της ΑΕΒΑΛ, της Κεράμικα και της Βαλκανεξπอร์ต.

7. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που έχει ως κεντρική επιδίωξή της να κάνει τους νέους πιο ικανούς να διεκδικήσουν απασχόληση, εισόδημα, ευημερία. Να αντιμετωπίσουν τη δύσκολη πραγματικότητα που επικρατεί στην αγορά εργασίας σήμερα. Ακριβώς γιατί πιστεύουμε ότι το μέλλον της νεολαίας έχει κρίσιμη σημασία, προχωρήσαμε σε σημαντικές αλλαγές όπως τη θέσπιση του Ενιαίου Λυκείου, την κατάργηση της επετηρίδας και την προώθηση της δια βίου μάθησης μέσα από τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, τα Προγράμματα Σπουδών Επιλογής, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

8. Στα πλαίσια του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Ανάπτυξης διαθέσαμε σχεδόν 1.5 τρις δρχ. για την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού. Επίσης, διαμορφώσαμε ετήσια Σχέδια Δράσης για την προώθηση της απασχόλησης. Στα Εθνικά Σχέδια Δράσης για το 1998 και το 1999 υλοποιήσαμε δράσεις ώστε να βελτιώσουμε τις συνθήκες για τους νέους κάτω των 29 ετών, τους μακροχρόνια άνεργους γενικότερα, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τους μαθητευόμενους, για να αναφέρω τις πιο σημαντικές περιπτώσεις.

Λάβαμε ορισμένα ειδικότερα μέτρα για την υλοποίηση των πολιτικών μας για την τόνωση της απασχόλησης και τη στήριξη ομάδων εκεί όπου υπήρχε η ανάγκη:

- Ενεργοποιήσαμε ειδικά προγράμματα περίπου 6800 συνολικά θέσεων εργασίας για τη φύλαξη σχολείων, για την κοινωνική εργασία στα κέντρα κοινωνικής μέριμνας και για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας στα νοσοκομεία.
- Πήραμε μέτρα για τους εργαζόμενους που πέρασαν στην ανεργία λόγω του σεισμού στην Αθήνα.
- Δώσαμε δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε όλους τους άνεργους, παρέχοντας μια ουσιαστική κοινωνική στήριξη σε μια δύσκολη φάση της ζωής τους.
- Θεσπίσαμε έκπτωση από τα κέρδη το 50% της ασφαλιστικής εισφοράς του εργοδότη, όταν συνδέεται με νέες προσλήψεις.
- Λάβαμε μέτρα για να στηρίξουμε την απασχόληση των νέων αγροτών (μείωση των εισφορών κατά 50%).
- Ενισχύσαμε την κοινωνικοοικονομική ένταξη και λάβαμε μέτρα για να προστατεύσουμε ή να ενισχύσουμε ευαίσθητες ομάδες. Ειδικότερα λάβαμε μέτρα για τη βελτίωση της ικανότητας τους για επαγγελματική ένταξη, ενισχύσαμε την επιχειρηματικότητα των γυναικών, δημιουργήσαμε νέες υποδομές και ενισχύσαμε υπάρχουσες για τη φύλαξη παιδιών, αλλά και ηλικιωμένων ατόμων, εκσυγχρονίσαμε το θεσμικό πλαίσιο σε ότι αφορά στην απασχόληση προσωπικού ειδικών κατηγοριών.

- Αυξήσαμε τα επιδόματα ανεργίας, ώστε να στηρίξουμε και σε οικονομικό επίπεδο μια ομάδα του ελληνικού πληθυσμού που βρίσκεται σε δυσμενή κατάσταση.
- Μέχρι το καλοκαίρι ολοκληρώνεται σ'όλη την Ελλάδα ένα δίκτυο 52 Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης που θα στηρίξουν τον άνεργο στην εξεύρεση απασχόλησης.

Γ. Τι πετύχαμε

1. Πετύχαμε τη δημιουργία 215 χιλ. νέων θέσεων απασχόλησης το 1996-2000. Συγκριτικά να αναφέρω τη δημιουργία 82 χιλ. θέσεων την περίοδο 1994-1996 και 1100 θέσεων το 1990-93.
2. Πετύχαμε να έχουμε το 1996-99 τον πιο υψηλό ρυθμό δημιουργίας θέσεων απασχόλησης σε σχέση με την ΕΕ.
3. Προσφέραμε ευκαιρίες απασχόλησης και κατάρτισης σε περίπου 600 χιλ., εργαζόμενους και ανέργους κατά την περίοδο 1994-1999.
4. Από τη μέχρι τώρα εφαρμογή νέων προγραμμάτων στα Σχέδια Δράσης 1998 και 1999 και τη βελτίωση των υπηρεσιών απασχόλησης και κατάρτισης :
  - I. Πετύχαμε να συμμετέχουν οι άνεργες γυναίκες στα προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης κατά 60% από 45% που ήταν πριν.
  - II. Πετύχαμε τη μεγάλη συμμετοχή των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων στα προγράμματα κατάρτισης εργαζομένων, που έφτασε στο 65%.
  - III. Πετύχαμε την αύξηση της συμμετοχής των νέων στα προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης στο 55% από 40% που ήταν πριν.
  - IV. Πετύχαμε τη μεγαλύτερη συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες στα προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης : από 1% μέχρι το 1997, έφτασε το 5% στο τέλος του 1999, με στόχο το 7% μέσα στο 2000.

Δ. Τι επιδιώκουμε

Στόχος μας είναι η τετραετία 2000-2004 να καταγραφεί ως η “τετραετία πορείας προς την πλήρη απασχόληση για τους Έλληνες και Ελληνίδες”.

Στην περίοδο 2000-2004 η μάχη για την ανεργία είναι πεδίο πρώτης προτεραιότητας. Μεσοπρόθεσμα, δηλ. μέχρι το 2002, για κάθε χρόνο επιδιώκουμε τη δημιουργία 55 χιλ. νέων θέσεων εργασίας, ώστε να μειωθεί η ανεργία σταδιακά στα επίπεδα του 8.7 %. Εργαλεία μας για το στόχο αυτό είναι οι μεγάλες πολιτικές μας και ειδικά μέτρα που θα πάρουμε. Θα αναφερθώ πρώτα στις μεγάλες γραμμές της πολιτικής μας :

- Την επίτευξη υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης που αποτελούν την πιο ισχυρή και υγιή πηγή απασχόλησης. Η αύξηση της απασχόλησης, στην τριετία 2000-2002, προβλέπεται να είναι αθροιστικά σχεδόν 170 χιλ. θέσεις εργασίας.
- Τις επενδύσεις και δράσεις ύψους άνω των 16 τρις δρχ για την επόμενη επταετία, που όχι μόνο δημιουργούν άμεσα πολλές χιλιάδες θέσεις, αλλά επιπλέον μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της δημιουργίας νέων παραγωγικών δομών, δημιουργούν πολλές χιλιάδες σταθερές θέσεις εργασίας.
- Την αύξηση των επενδύσεων σε υποδομές, λόγω της κατασκευής των έργων που έχουν προγραμματιστεί για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, που αποτελούν έναν ασφαλή μηχανισμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και σημαντικό εργαλείο για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.
- Την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με τη μείωση του κόστους επιτοκίων, τη δημιουργία ενός πλέγματος υποστηρικτικών υποδομών και υπηρεσιών για την καλύτερη στήριξή τους και τη συμμετοχή τους στις προοπτικές που διανοίγονται από την Κοινωνία της Πληροφορίας.
- Την προώθηση ίσων ευκαιριών για τις γυναίκες, πρώτον μέσα από την ισόρροπη συμμετοχή τους στο σύνολο των δράσεών μας, δεύτερον τον περιορισμό των εμποδίων που αποθαρρύνουν ή αποκλείουν τις γυναίκες από δυνατότητες και ευκαιρίες επαγγελματικής ένταξης, και τρίτον τη συμμετοχή τους στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

- Την επέκταση των μέτρων μας ώστε να ικανοποιηθούν όσοι από τις μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού, επιθυμούν να επωφεληθούν από τις πολιτικές κατάρτισης και απασχόλησης.
- Την πολιτική μας για τη σύνδεση των νέων τεχνολογιών, της εκπαίδευσης, της καινοτομίας και της απασχόλησης.
- Την Περιφερειακή πολιτική μας, μέσω της οποίας το 85% των πόρων του Γ'ΚΠΣ και το 100% των πόρων της ΚΑΠ θα τονώσει την οικονομία της ελληνικής περιφέρειας.

Για τους σκοπούς αυτούς έχουμε προβλέψει ότι θα διαθέσουμε από το Γ' ΚΠΣ 950 δις δρχ. για την κατάρτιση και απασχόληση και άλλα 1100 δις δρχ. για την εκπαίδευση δηλ. συνολικά πάνω από 2 τρις δρχ. δηλ. πόρους αυξημένους κατά 40-45 % σε σχέση με το Β' ΚΠΣ. Βεβαίως, η επίδραση στην απασχόληση θα προκύψει από το σύνολο της δαπάνης, που όπως ανέφερα φτάνει τα 16 τρις δρχ.

Στο πρόγραμμα για την Παιδεία προβλέπονται ειδικές ενέργειες, όπως π.χ. η αναβάθμιση των ΙΕΚ και η ανάπτυξη των ΤΕΕ και των ΣΕΚ, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, η πρακτική άσκηση πτυχιούχων και τα Γραφεία Διασύνδεσης της Ανώτατης Εκπαίδευσης με την Παραγωγή, οι υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού, τα προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων και η σύνδεση με την αγορά εργασίας κ.ά.

Στο Πρόγραμμα για τη Μεταποίηση και της Υπηρεσίες δίνεται έμφαση στη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, και στην επιδότηση των επενδύσεων που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας,

Στα Προγράμματα για τη Γεωργία και την Αλιεία παρέχεται στήριξη για την ένταξη νέων στα σχετικά επαγγέλματα με διάφορους τρόπους και τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης με τις επιδοτήσεις για εκσυγχρονισμό,

Ειδικότερα, ο ΟΑΕΔ έχει σχεδιάσει και πρόκειται να υλοποιήσει κατά το διάστημα 2000-2003 πρόγραμμα ύψους 860 δις δρχ. για την εκπαίδευση και απασχόληση συνολικά 536 χιλ. ανέργων. Θα ήθελα να αναφερθώ στις κυριότερες δράσεις :

- * Την εξατομικευμένη παρέμβαση για κάθε άνεργο με την κατάρτιση και την πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα.
- * Τα προγράμματα για την αναβάθμιση των προσόντων των εργαζομένων.
- * Την καλύτερη παρακολούθηση της αγοράς εργασίας.
- * Τη δημιουργία νέων Κέντρων Προώθησης της Απασχόλησης ώστε να φθάσουν συνολικά τα 150.
- * Τη δημιουργία 10 Κέντρων Τεχνικής και Επαγγελματικής Κατάρτισης συνολικής δυναμικότητας 15 χιλ. σπουδαστών.
- * Τη δημιουργία 6 κινητών μονάδων ενημέρωσης και εξυπηρέτησης ανέργων και εργοδοτών.
- * Την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών με τη χρήση της κάρτας εργασίας, τη χρήση του Internet , τη δημιουργία 6 κινητών Κέντρων Προώθησης της Απασχόλησης.

Θέλω να κλείσω την παρουσίαση αυτή, με αναφορά στο έκτακτο Συμβούλιο Κορυφής που θα έχουμε στη Λισσαβόνα στα τέλη του Μάρτη. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες θα συζητήσουμε για τη διαμόρφωση ενός νέου στρατηγικού στόχου για την Ευρώπη για το διάστημα μέχρι το 2010. Σ' αυτές τις συζητήσεις κεντρικός στόχος είναι η διαμόρφωση μιας εξειδικευμένης στρατηγικής η οποία λαμβάνει υπόψη το τρίπτυχο απασχόληση - τεχνολογία & γνώση - ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο. Στη συζήτηση αυτή έχουμε θέσει ορισμένα βασικά ζητήματα. Για μας :

1. Ο στόχος της απασχόλησης είναι αλληλένδετος με την ευημερία, τη μείωση των ανισοτήτων και την κοινωνική ισορροπία σε μια κοινωνία.
2. Η ισχυρή κοινωνική διάσταση που υπάρχει στο Ευρωπαϊκό αναπτυξιακό μοντέλο πρέπει να διαφυλαχθεί και να ενισχυθεί.
3. Η επίτευξη υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης στην Ευρώπη πρέπει να συνδεθεί με τη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση των νέων παραγόντων (γνώση,

καινοτομία, νέοι θεσμοί, νέες αξίες) που δημιουργούν ανταγωνιστικότητα και νέες ευκαιρίες παραγωγής.

4. Η ανάπτυξη της Ευρώπης πρέπει να περιορίσει επίσης και τις αποκλίσεις μεταξύ παραγωγικά και ανταγωνιστικά ισχυρότερων και ασθενέστερων χωρών και περιοχών.
5. Οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών μελών πρέπει να εμπνέουν εμπιστοσύνη, να δίνουν προοπτική και να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή στα οφέλη της ανάπτυξης για τους εργαζόμενους.
6. Μια σειρά από πολιτικές, όπως αυτές για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ένα θετικό περιβάλλον για ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, για αποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα, για βελτίωση λειτουργίας της αγοράς εργασίας πρέπει να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη το τρίπτυχο απασχόληση - κοινωνικός αποκλεισμός - ισότητα ευκαιριών.